

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра кримінального права № 1

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

**«Особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення
у сфері господарської діяльності»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків – 2022

Силабус навчальної дисципліни «Особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 23 с.

Розробник:
Радутний Олександр Едуардович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри кримінального права № 1
(протокол № 8 від 31 травня 2022 р.)

Завідувач кафедри – Пономаренко Юрій Анатолійович, доктор юридичних наук, доцент

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Радутний Олександр Едуардович, доцент кафедри кримінального права № 1, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	067 750 37 79
E-mail	o.e.radutnyy@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.youtube.com/c/OleksandrRadutniy https://nula.academia.edu/OleksandrRadutniy https://t.me/+1-IEbLD2fEMzYzRi

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання, розуміння базових категорій та специфіки законодавчих конструкцій. Аналізується зміст і значення кваліфікації з урахуванням особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у відповідних сферах господарської діяльності. Окреслюється коло суб'єктів відповідальності, встановлюються їх права й обов'язки. Послідовно на підставі системних зв'язків з нормами суміжних галузей права поглиблено розглядаються особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування системи наукових знань

про особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, в тому числі, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання. Активізація аналітичної діяльності здобувачів освіти, розвиток умінь і навичок розуміння і тлумачення законодавства в галузі протидії кримінальним правопорушенням в обумовлених сферах. Вивчення вітчизняних та зарубіжних підходів до розуміння основ та особливостей кваліфікації кримінальних правопорушень в даних сферах, вироблення основних умінь і навичок застосування кримінального законодавства у взаємозв'язку з нормами адміністративного, цивільного, господарського, банківського, фінансового та інших суміжних галузей права, проведення науково-дослідницької роботи, а також одержання практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

– формування системи теоретичних знань про особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення в сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання;

- опанування особливостей інструментарію кваліфікації та розмежування окремих кримінальних правопорушень в сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання;

- визначення актуальних проблем відповідальності за окремі кримінальні правопорушення в сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання у межах їх актуального та перспективного законодавчого формулювання;

- засвоєння кримінально-правової термінології щодо окремих кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання;

- формування умінь і навичок щодо аналізу вітчизняних та зарубіжних нормативно-правових актів, які регулюють правила кваліфікації окремих кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання;

- аналіз і дослідження прикладних проблем та особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення в сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання;

- розвиток навичок і умінь застосування кримінального законодавства в сфері господарської діяльності, в тому числі, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання з урахуванням європейських та інших міжнародних стандартів.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія права», «Логіка», «Історія держави і права України», «Історія держави і права зарубіжних країн», «Конституційне право», «Державне (конституційне) право зарубіжних країн», «Економічна теорія», «Цивільне право (Частина 1)», «Кримінальне право (Загальна частина)» «Адміністративне право», «Цивільне право (Частина 2)», «Господарське право», «Кримінальне право (Особлива частина)»,

«Екологічне право», «Земельне право», «Аграрне право», «Фінансове право», «Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод та юридична практика», «Новелізація кримінального законодавства», «Забезпечення прав людини у кримінальному провадженні», «Історія європейської інтеграції», «Студії з юридичної аргументації».

Кореквізити: «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН-1. Аналізувати природу та зміст особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-2. Дискутувати зі складних правових проблем застосування європейських стандартів щодо особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-3. Формулювати свою правову позицію щодо принципів та правил кваліфікації з урахуванням особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-4. Здійснювати порівняльно-правовий аналіз нормативних актів кримінального та суміжних галузей права щодо особливостей

відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-5. Інтегрувати знання про сутність особливостей відповідальності за кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання, їх значення для забезпечення принципу верховенства права та європейської інтеграції.

РН-6. Демонструвати розуміння змісту правового статусу суб'єктів відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-7. Аналізувати змістовне наповнення етапів і стадій кваліфікації з урахуванням особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-8. Демонструвати навички підготовки проектів нормативних та інших актів щодо особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання, наводити їх обґрунтування, зазначати способи й порядок їх співвідношення.

РН-9. Визначати етапи та стадії прийняття нормативних актів або рішень відносно кваліфікації з урахуванням особливостей відповідальності за

окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання, готувати їх проекти.

РН-10. Характеризувати структуру акту щодо особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання, способів доведення його змісту адресату.

РН-11. Демонструвати знання підстав та процедури притягнення до кримінальної відповідальності з урахуванням особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

РН-12. Розкривати особливості законодавчого регулювання притягнення до кримінальної відповідальності з урахуванням особливостей відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності, зокрема, підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Поняття і види, загальні	Поняття і види, загальні	8

	положення щодо кваліфікації, класифікація кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	положення щодо кваліфікації, класифікація кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	
2	Загальна характеристика законодавчих змін КК, об'єкти і предмети, їх кваліфікаційне значення, бланкетний характер диспозицій статей, конструкції об'єктивної сторони у складах кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	Загальна характеристика законодавчих змін КК, об'єкти і предмети, їх кваліфікаційне значення, бланкетний характер диспозицій статей, конструкції об'єктивної сторони у складах кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	8
3	Особливості суб'єктивної сторони, значення мотиву і мети, загальні і спеціальні ознаки суб'єктів, службова особа як спеціальний суб'єкт, співучасть, правила визначення одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян та його застосування при кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	Особливості суб'єктивної сторони, значення мотиву і мети, загальні і спеціальні ознаки суб'єктів, службова особа як спеціальний суб'єкт, співучасть, правила визначення одного неоподаткованого мінімуму доходів громадян та його застосування при кваліфікації кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	8
4	Застосування загальних правил кваліфікації сукупності і повторності,	Застосування загальних правил кваліфікації сукупності і повторності,	8

	кваліфікація за наявності конкуренції норм, місце кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання в системі Особливої частини КК та його значення для вирішення питань про їх кваліфікацію.	кваліфікація за наявності конкуренції норм, місце кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання в системі Особливої частини КК та його значення для вирішення питань про їх кваліфікацію.	
5	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення. Контрабанда. Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України.	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення. Контрабанда. Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України.	8

6	Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням.	Незаконне використання з метою отримання прибутку гуманітарної допомоги, благодійних пожертв або безоплатної допомоги. Незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів. Нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням.	8
7	Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.	Видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів). Ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та страхових внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.	8
8	Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей.	Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей.	8
9	Протидія законній господарській діяльності. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню)	Протидія законній господарській діяльності. Протиправне заволодіння майном підприємства, установи, організації. Легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом. Умисне порушення вимог законодавства про запобігання та протидію легалізації (відмиванню)	8

	доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.	доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.	
10	Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю. Розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках.	Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару. Незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю. Розголошення комерційної, банківської таємниці або професійної таємниці на ринках капіталу та організованих товарних ринках.	8

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання***

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Поняття і види, загальні положення щодо кваліфікації, класифікація кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	Поняття і види, загальні положення щодо кваліфікації, класифікація кримінальних правопорушень у сфері підприємництва, конкурентних відносин, кредитно-фінансової, банківської і бюджетної систем України та іншої діяльності суб'єктів господарювання.	
2	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів,	Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів,	

	що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення. Контрабанда. Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України.	що існують у паперовій формі, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, електронними грошима, обладнанням для їх виготовлення. Контрабанда. Переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю лісоматеріалів або пиломатеріалів цінних та рідкісних порід дерев, лісоматеріалів необроблених, а також інших лісоматеріалів, заборонених до вивозу за межі митної території України.	110
3	Незаконна діяльність з організації або проведення азартних ігор, лотерей.	-	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих актів зарубіжних країн;
- робота над кейсами з питань прийняття й виконання завдань щодо аргументованої кваліфікації;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;

- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-Х. Дата оновлення: 16.07.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.08.2022).
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 01.08.2022).
3. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 30.06.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 01.08.2022).
4. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення: 19.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.08.2022).
5. Про деякі питання застосування законодавства про відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів : постанова Пленуму Верховного Суду України від 8 жовтня 2004 р. № 15. *Вісник Верховного Суду України*. 2004. № 11. С. 8 -13.

6. Про практику розгляду судами кримінальних справ про виготовлення або збут підроблених грошей чи цінних паперів : постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 квітня 1996 р. № 6. Дата оновлення: 03.12.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0006700-96#Text> (дата звернення: 01.08.2022).

7. Про практику застосування судами законодавства про кримінальну відповідальність за легалізацію (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом : постанова Пленуму Верховного Суду України від 15 квітня 2005 р. № 5. *Вісник Верховного суду України*. 2005. № 5. С. 9.

8. Про практику застосування судами законодавства про відповідальність за окремі злочини у сфері господарської діяльності : постанова Пленуму Верховного Суду України від 25 квітня 2003 р. № 3. *Вісник Верховного Суду України*. 2003. № 3. С. 2 - 6.

9. Про судову практику у справах про контрабанду та порушення митних правил : постанова Пленуму Верховного Суду України від 3 червня 2005 р. № 8 (зі змінами та доп., внес. пост. від 30 травня 2008 р. № 8). *Вісник Верховного Суду України*. 2005. № 6. С. 10 - 13.

10. Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив злочинів та їх правові наслідки : постанова Пленуму Верховного Суду України від 4 червня 2010 р. № 7. *Вісник Верховного Суду України*. 2010. № 7. С. 6 - 10.

11. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. Дата оновлення: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> (дата звернення: 01.08.2022).

12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 01.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення: 01.08.2022).

13. Про бюджетну класифікацію : наказ Міністерства Фінансів України від 14.01.2011 р. № 11. Дата оновлення: 05.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11> (дата звернення: 01.08.2022).

14. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. Дата оновлення: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19> (дата звернення: 01.08.2022).

15. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV. Дата оновлення: 01.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14> (дата звернення: 01.08.2022).

16. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993р. № 2939-XIII. Дата оновлення: 24.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12> (дата звернення: 01.08.2022).

17. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 р. № 1861-VI. Дата оновлення: 20.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17> (дата звернення: 01.08.2022).

18. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : Міжнародний документ від 04.11.1950 р. Дата оновлення: 01.08.2021. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_004 (дата звернення: 01.08.2022).

Основна література

1. Кримінальне право України: Особлива частина : підручник / за ред. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна. 6-те вид., перероб. та доп. Харків : Право, 2020. 768 с.

2. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронюка. 10-те вид., перероб. та доп. Київ : ВД «Дакор», 2018. 1360 с.

3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д. С. Азаров, В. К. Грищук, А. В. Савченко та ін.; за заг. ред.. О. М. Джужі, А. В. Савченка, В. В. Череня. Київ : Юрінком Інтер. 2016. 1064 с.
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / К. І. Беляков, П. Д. Біленчук, І. М. Білодід та ін.; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 536 с.
5. Антипов В. І. Кримінальний кодекс України в контексті міжнародного права та практики Європейського суду з прав людини: правові норми, судова практика : наук.-практ. ком. Харків : Право, 2019. 1200 с.
6. Волинець Р.А. Кримінально-правова охорона фондового ринку: сучасний стан та перспективи вдосконалення : монографія. Київ : ВД «Дакор», 2018. 452 с.
7. Дудоров О. О. Протидія відмиванню брудного майна: європейські стандарти та Кримінальний кодекс України : монографія. Київ : Ваіте, 2015. 392 с.
8. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / Г. М. Анісімов, О. О. Володіна, І. О. Зінченко та ін.; за ред.. М. І. Панова. 2-е вид. доп. та випр. Харків : Право, 2017. 360 с.
9. Киричко В. М. Кваліфікація злочинів у сфері господарської діяльності. Кваліфікація злочинів : навч. посіб. / за заг. ред. М. І. Панова. Харків : Право, 2017. С. 213 - 271.
10. Киричко В. М. Унікальний посібник з кримінального права України. Харків : Право, 2015. 1088 с.
11. Ус О. В. Теорія та практика кримінально-правової кваліфікації: лекції. Харків : Право, 2018. 368 с.

12. Радутний О. Е. Перспективні напрями правового регулювання медичного простору України (блокчейн, штучний інтелект, цифрова людина). *Єдиний медичний простір України: правовий вимір* : монографія / за заг. ред. С. Г. Стеценка. Харків : Право, 2022. С. 284 – 291.

Додаткова література

1. Радутний О. Е. Штучний інтелект, інформаційна безпека та законодавчий процес (кримінально-правовий аспект). *Інформація і право*. 2018. № 1 (24). С. 149 – 159.

2. Радутний О. Е. Суб'єктність штучного інтелекту у кримінальному праві. *Право України*, 2018. № 1. С. 123 – 136.

3. Радутний О. Е. Цифрова людина з точки зору загальної та інформаційної безпеки: філософський та кримінально-правовий аспект. *Інформація і право*. 2018. № 2 (25). С. 158–171.

4. Radutniy O. Adaptation of criminal and civil law in view of scientific-technical progress (Artificial Intelligence, DAO and Digital Human). *Проблеми законності*. 2019. Вип. 144. С. 138 – 153.

5. Радутний О. Е. Юридична освіта та сфера надання правових послуг в контексті штучного інтелекту. *Інформація і право*. 2019. № 2 (29). С. 40 – 55.

6. Радутний О. Е. Мораль і право для штучного інтелекту та цифрової людини: закони робототехніки та «проблема вагонетки». *Інформація і право*. 2019. № 3 (30). С. 78 – 96.

7. Радутний О. Е. Вплив майбутнього на минуле (кримінально-правовий аспект). *Питання боротьби зі злочинністю* : зб. наук. праць / редкол.: Б. М. Головкін та ін. Харків : Право, 2019. № 38. С. 106-123. URL: <http://pbz.nlu.edu.ua/article/view/192348> (дата звернення: 01.08.2022).

8. Радутний О. Мінливість концепту суб'єкта правовідносин у мінливому світі штучного інтелекту та цифрової людини. *Філософія права і загальна теорія права*. 2019. № 1. С. 146 – 164.

9. Радутний О. Е. Напрямок часу в системі права. *Інформація і право*. 2020. № 1 (32). С. 22 – 33.

10. Radutniy O. E. Novel Criminal Delicts Related to Digital Human Being, *Herald of the Association of Criminal Law of Ukraine*. 2020. Vol 1, No 13. URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/issue/view/12594> (дата звернення: 01.08.2022).

11. Радутний О. Е. Ілюзія та реальність інформаційного суверенітету. *Інформація і право*. 2020. № 4 (35). С. 22 – 39.

12. Радутний О.Е. Право та окремі аспекти світу атомів і бітів (робототехніка, штучний інтелект, цифрова людина. *Питання боротьби зі злочинністю* : зб. наук. пр. / редкол.: Б. М. Головкін та ін. Харків : Право, 2021. Вип. 41. С. 13 – 29.

13. Радутний О. Е. Правовий статус та характеристика цифрової людини. *Інформація і право*. 2021. № 4 (39). С. 35 – 52.

14. Radutniy O. E. Legal view at a digital human being. *Herald of the Association of Criminal Law of Ukraine*. 2021. Vol 2, No 16. P. 27 – 42. URL: <http://vakp.nlu.edu.ua/article/view/243743> (дата звернення: 01.08.2022).

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua>

3. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Офіційний веб-портал Верховного Суду . URL: https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

5. Офіційний веб-портал Конституційного Суду України . URL:
<https://ccu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України . URL:
<https://minjust.gov.ua/>
7. Офіційний веб-портал Національного банку України . URL:
<https://portal.bank.gov.ua/>
8. Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>
9. Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» -
<http://www.justicereformukraine.eu/uk/>
10. Офіційний сайт Європейського Суду з прав людини. URL:
<http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
11. Рішення Європейського Суду з прав людини, розміщені на офіційному сайті Міністерства юстиції України. URL:
<http://old.minjust.gov.ua/9329>
12. Рішення Європейського Суду з прав людини, розміщені на офіційному сайті Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ URL:
http://sc.gov.ua/ua/rishennja_cshodo_ukrajini_vineseni_jevropskim_sudom_z_prav_ljudini.html
13. Глосарій з Європейської конвенції з прав людини. URL:
http://www.coe.int/t/dgi/hr.../Glossary_ukr_web.pdf
14. Право на справедливий судовий розгляд (кримінально-правовий аспект). URL:
http://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_criminal_RUS.pdf

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри кримінального права № 1. URL:

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/114-kafedra-kriminalnogo-prava-1.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Особливості відповідальності за окремі кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу

навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє		

	мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34